

Skovbrugsberetninger for Vinterhalvaaret 1871—72. *)

Det nordlige Sjælland.
(Fra 6te Kronborg Skovdistrikt.)

Den nu forløbne Vinter har været meget mild, og i de egentlige Vintermaaneder har Frostvejr kun været af kort Varighed. Den Sne, som faldt i Begyndelsen af Vinteren, tøede meget snart, og da vi atter i Ugen før Paaske fik en stor Mængde Sne, var Skovningsarbejdet fuldført. Intet har derfor hindret Skovningens Gang, og Arbejderne have derfor ogsaa kunnet have en ret god Fortjeneste uden at døje saa meget Ondt som i den foregaaende Vinter.

Vindre heldig har Vejrliget været for Transporten af Skov-effekterne, men naaget der ikke har været Tale om Skædesøre, og naaget det aldrig frøs saalænge, at Vejene kunde blive banede, have de foregaaende tørre Aar udtørret Jordbunden i en saa stor Dybde, at Vejene ikke bleve synderlig opblødte, hvorfor de ej heller kunde blive ufremkommelige. Transporten af Favnbrænde og andre Effekter gik derfor ret godt, indtil Sneen ved Paasketid gjorde Vejene ufremkommelige, og siden den Tid har Føret været meget slet.

For de unge Kulturer har Vinteren været heldig, og kun paa enkelte Steder har Sneen skadet, idet den lagde sig i saa store Mængder, at de unge Træer knækkedes, da den sank sammen under Optøningen. I Planteskolerne har den usædvanlig tidlige

*) Disse Skovbrugsberetninger have vi, som det fremgaaer af de underfrevne Datoer, allerede modtaget for længere Tid siden; men i det 4de Hefte tillod Pladsen ikke at optage dem, og da det var ønskeligt at raade over en større samlet Plads til Beretningen om Landmandsmødet, bestemtes det at 5te og 6te Hefte skulde udgives som et Dobbelthefte, i hvilket da disse Skovbrugsberetninger nu offentliggøres.

Vinter, der begyndte den 18de Septbr. med 4° Kulde, gjort nogen Skade, navnlig paa Lærk i Frøbede, og paa de her saaede fremmede Træarter, hvis Skud dengang ikke havde opnaaet den fornødne Modenhed saa at de kunde modstaa Frosten. Hvor meget der derved er gaaet tilgrunde lader sig imidlertid først afgjøre længere hen, da det endnu kan haabes, at en Del af de affrosne Planter ville kunne gjøre Skud fra Roden.

Den ældre Skov har Intet lidt, hverken af Storm eller Sne. I disse Egne, hvor Jordbunden er for mager til at frembringe Græs i Mængde, gjøre Musene sjældent Skade ved at afsnave Barken paa de unge Bøge, hvad der i Reglen maa ansees som deres mest fordærvelige Virksomhed. At de iaar have fortaeret noget Frø af Pinus oembra, der var saaat i en Planteskole, er vel fortrædeligt, men som Skade for Skovbruget af ringe Betydning. Hyperdæus amphibius har i denne afsnavet Rødderne paa en Del Ahornplanter, saa at de ere aldeles ødelagte. De vare plantede paa en fuldstændig afgravet Mose, og Dyret har derfor maattet opgive dets Tilbøjelighed for Vand, saalænge denne Ødelæggelse varede.

Uagtet Bildstanden her er meget reduceret i de sidste Aar, er Bildstifaden langtfra ubetydelig, efterat Plantninger med Løn, Aft og Alm, samt især Lærk og Edelgran ere begyndte. Selv i Bøgeplantninger gjør Haren ikke liben Skade, og imod disse Ødelæggelser gives der kun eet virksomt Middel, nemlig Krudt og Bly.

Den fuldstændige No med Hensyn til Skovtyperier, der har hersket i de sidste Aar, er fra Vinterens Begyndelse bleven noget forstyrret, og jeg tvivler ikke om, at de socialistiske Ideer, der jo tillige ere kommunistiske, for en stor Del ere Skyld i at Almuens Begreb om Ejendomsretten forvirres. Ved Hjælp af vort fortræffelige Politi ere imidlertid næsten alle Forbrydelser blevne opdagede, og jeg haaber, at den tidligere Skovfred snart atter vil indtræde. Det fortjener at ansøres, at i intet Tilfælde har Fattigdom været Aarsagen til Forbrydelsen, og ret mærkeligt er det, at endogsaa velhavende Folk have begaaet Tyverier af meget ringe pekuniær Betydning.

Enkelte Bøge have iaar en Del Blomsterknopper, men »there is many a slip between cup and lip«. Løn, Aft, Alm, og til dels ogsaa Birk og El love noget Frø. Lærkene ere fulde af Blomster, og Granen synes at ville blive frugtbar iaar, hvilket vilde være meget ønskeligt efter den totale Mangel paa Granfrø i forrige Aar.

Maarum den 24de April 1872.

N. Holten.

Det vestlige Sjælland.

Med Undtagelse af en kort Tid i December Maaned har Vinteren jo været meget mild med liden Sne, saa Skovningsarbejderne uforstyrret have kunnet gaa deres Gang, saameget mere som der har været rigelig Arbejdskraft tilstede. Da der ikke har været hverken stærk eller hyppig Berlen i Vejret mellem Frost og Tø, og da der heller ikke er faldet megen Regn, saa have Vejene ikke været saa daarlige, som man skulde tro, og det har ikke været vanskeligt at saa Brændet hjemstovet. Skjont Vinteren har været saa mild, har Begæret efter Brænde dog været livlig, navnlig strax efter Nøtaar, og Prisen har været højere end forrige Aar.

Slutningen af Februar og den første Halvdel af Marts Maaned var meget gunstig for Grave-Arbejde, og her blev Tiden ogsaa godt benyttet til Hulle-Gravning m. v.; vi fik ogsaa lige begyndt paa Plantningen, men saa kom der stærk Regn den 18de Marts og derefter den megen Sne, som foraarsagede en Afbrydelse paa over 14 Dage; derved trækker Plantningen længe ud iaar, navnlig gjælder det Ompriflingen i Plantestolerne, hvor Jorden holdt sig saa vaad og ubekvem, at der først kunde begyndes den 24de April; da Planterne baade af Bøg og Gran (især Hvidgran) begynde at bryde stærkt, bliver det snart nødvendigt at standse med al Plantning, navnlig dersom det Vejr, der nu er begyndt med Varme og Tørke, holder sig, som det næsten seer ud til, da Barometerstanden er høj og Vinden i Nord.

Det første Bøgegrønt saa jeg den 25de April, og idag, den 2den Maj, ere mange Bøgetræer helt udsprungne, og en stor Del af Bøgestoven er grøn.

Snetryk har iaar gjort usædvanlig megen Skade, saaledes navnlig paa Elle- og paa Naaletræ, især paa Fyr, hvoraf mange unge Træer ere helt knækkede over, foruden at en Mængde Grene, ogsaa paa Egetræer, ere brækkede, og det maa alt tilskrives den Sne, der faldt i saa store Masser den 25de Marts. Medens Sneen i Marts Maaned dækkede Jorden og de unge Bøgeplanter, ere disse enkelte Steder blevne angrebne af Mus; det er kun, hvor Planterne staa i Nærheden af stærkt Græs, og Skaden skjønnes ikke at have nogen stor Betydning. Derimod har Bildtet som sædvanlig gjort betydelig Skade, ikke alene ved at afgrave Ende-Stubene paa de Rødgran-Planter, de kunne naa, men selv den unge Bøgeopvæxt er afbidt i et ikke ganske ringe Omfang og er flere Steder ligesom græsset af, hvor den stod tæt.

For Skovtyperier har her været god Fred. — Ligesom der

ifjor var lidt Spring-Øden, som viser sig nu, da abskillige smaa Bøgeplanter spire omkring i Skoven, saaledes vil det maasse ogsaa blive iaar, da der viser sig lidt Blomster paa Bøgetræerne; men iøvrigt er der ikke Udfigt hverken til Bog eller til Agern.

Hammersvold d. 2den Maj 1872.

Spandet.

Lolland-Falster.

Vinteren har været usædvanlig mild, og Vejrliget saa gunstigt for de forskjellige Skovningsarbejder, at disse ere udførte uden den mindste Afbrydelse. Derimod har det været vanskeligt at faa de solgte Effekter ud af Skoven; thi Frosten har, naar den indtraf, kun været kortvarig, og som sædvanlig er der her i Sammenligning med Fyen, Sjælland og Jylland kun faldet lidt Sne. Skovvejene have ogsaa i længere Perioder været i den Grad opførte, at Transporten mange Steber har været saa at sige umulig, og mange Effekter henligge derfor i Skovene endnu uafhæntede. Som oftest fremkalde milde Vintre og flette Veje lave Brændpriser, men iaar har dette saa langt fra været Tilfældet, at disse endog have været ualmindelig høje, og Grunden hertil maa vel søges dels i de højere Stenkulspriser, dels ogsaa i den Udførsel, der har fundet Sted til Preussen, og som sandsynligvis er fremkaldt ved den mindre Opfkovning, der formedelst den fransk-tyske Krig er foretaget i Vinteren 18⁷⁰/₇₁. Priserne i Knuthenborg Skove have i denne Vinter været for godt Bøgekløvebrænde fra 8¹/₂—11 Rd. og for Bøgefagot fra 7¹/₂—9 Rd., hvorefter Gavntre og de ringere Sortimenter ere betalte med de sædvanlige Priser.

Plantetiden har iaar været længere end sædvanlig, ja næsten hele Vinteren har man flere Steder indplantet unge Bøge i Egestangskoven. Paa Knuthenborg er der i Efteraaret bleven foretaget store Kulturer, som i det Hele taget have overstaaet Vinteren rigtig godt; kun paa enkelte, temmelig fide Steder have de lidt en Del af Opfrysning.

Musene have iaar været mere skaansomme end sædvanlig, hvad der vel nærmest maa tilskrives den milde Vinter og den ringe Mængde Sne, der er falden.

Af Bildtet er det hovedsagelig kun Harene, som have gjort Skade paa de unge Kulturer. Her paa Knuthenborg, hvor Naavildtet snart er bortskudt, har dog en eneste Buk ved Fejning

anrettet en Del *Ødelæggelse* paa en udmærket vellykket, 4 à 5 Aar gammel *Lærkeplantning*.

Paa enkelte *Steder* tegner det til *Frs* af *Bøg* og *Eg*, og af andre *Træarter* have navnlig *Elm*, *Birk* og *Håsel* blomstret stærkt.

Som *Forsøg* har jeg i dette *Foraar* foretaget *Udvisningen* i en 40-aarig *Granbevorning*, og derefter ved *Auktion* solgt *Barken* af de *rodstaaende Træer*. *Resultatet* var saaledes, at hvis det *afbarkede Tømmer* kan sælges uden *Tab*, vil jeg for *Fremtiden* benytte denne *Fremgangsmaade* for de *Graners* *Bedkommende*, der falde ved *Gjennemhugning*. Jeg opnaaede ved *Auktionen* 53 *Rd.* 16 *ß* foruden *Salair* for *Barken* af 737 af *Bevorningens* *mindste Træer*, og selv ved en saa lav *Pris* vil man, uden *derved* at forsøge det *Arbejde*, som *paahviler Skovpersonalet*, opnaa *mindst 1 Skilling* mere for hver *Kubikfod Naaletræ*, hvilket paa det *Sted*, hvor *Forsøget* er foretaget, svarer til en *forsøgt Nettoindtægt* af *mindst 2 Rd.* aarlig *pr. Td. Land*.

Rnuthenborg Skovriderbolig d. 3die Maj 1872.

Schleppereggell.

Fyen.

Naar *undtages* de *korte Tidstrum* i *December* og *Marts*, da *Sneen* faldt i *betydelige Mængder*, have *ingen Hindringer* mødt *Skovningsarbejdernes* *uafbrudte Fortsættelse*; ja *Bejret* maa endog *siges* at have været *ualmindelig gunstigt* for *disse*. *Arbejdsfortjenesten* har derfor, selv *afseet* fra de *flere Steder* *givne Dyrtidstilskud*, været *god*. *Frosten* har kun *undtagelsesvis* *standset* *Ryddningsarbejder*.

Ligesaa *gunstigt* *Bejrliget* i *forannævnte Henseende* kan kaldes, ligesaa *ugunstigt* har det været for *Skoveffekternes* *Transport*. Hvor *Transport* *pr. Alse* har *fundet* *Sted* i *Selsaansningsarealer*, har *Opvæxten* *derved* lidt *betydelig Skade*, da *Sne-manglen* *prisgav* *Planterne* for *Ødelæggelsen*. Kun *makadamiserede* *Veje* have *kunnet* *holde* *imod* det *milde* *Bejrs* *opløsende* *Virninger*; af *Mangel* paa *Frost* har derfor ogsaa *Salget* af *Skoveffekter* paa *Steder*, hvor *ingen* *ordentlige* *Veje* *findes*, været *vanstelig*. Ellers have *Priserne*, *uanset* den *milde* *Vinter*, været *gjennemgaaende høje* for alle *Slags* *Effekter*.

Kulturarbejdet har *saagodtsom* i *hele Halvaaret* *kunnet* *foregaa* *uhindret*. *Endel* *blev* *udført* i *Efteraaret* *under* *heldige* *Omstændigheder*, men da det *stærke Snefald* i *December* *standsede*

dette, optog Skovningsarbejdet fra nu af de fleste Steder den disponible Arbejdsstyrke. Hvor Arbejdskraften har været mere rigelig at tilvejebringe, har man plantet Størstebelen af Vinteren. I Begyndelsen af Marts, da alting antog et foraarssagtigt Præg, toges atter de fleste Steder kraftig fat paa Kulturarbejdet, men dette led paany ved det stærke Fald og Fog af Sne en længere Standsning. Ligesaa pludselig denne Sne var kommen, svandt den imidlertid bort igjen — dette foregik saagodtsom paa en Nat (mellem 28de og 29de Marts) — dog ikke uden ved sin Bortgang at gjøre en Del Ulykker, som paa mange Steder vil mindes længe. Stentister styrtebe sammen, Broer styldes bort, og store Oversvømmelser mindede os om, at nu — da baade Stove og Marker ere saa vel afvandede, at det Vand, som forhen brugte Uger inden det naaede de større Vandløb, og som for en Del gik bort i Undergrunden, det tilbagelægger nu den samme Vej i ligesaa mange Dage — er det nødvendigt at indrette alle Broer og Stentister paa i et givet Øjeblik at kunne føre en meget betydeligere Vandmasse end tidligere. Efter dette Tøbrud var Jorden mange Steder saa mættet med Vand, at det ikke var muligt at plante i den, og senere hen har det rigelige Nedslag ofte lagt Hindringer iveau derfor, saa man kan, da de fleste Træsarter formest de sidste Dages overordenlige milde Vejr staa paa Springet til at bryde, med Grund kalde Tiden knap for Tilendbringelsen af Kulturarbejderne.

Den Jordbund, der har Tilbøjelighed til at fryse op, fremviser meget ødelæggende Virkninger af Halvaarets Vejrforhold, navnlig paa Smaaplanter i Frøbede, Skoler og Skovsaaninger. Iøvrigt have Kulturer og ældre Skov tilshneladende overflaaet Vinteren godt; Musene have forholdt sig usædvanlig passive — saavidt mig bekjendt. Men Bildtet har desværre ikke fulgt Musenes Exempel. Som Middel mod Knoppernes Afbidning af Bildt har man foreslaaet at anbringe et Federal af Tagrør paa Topknoppen om Efteraaret og atter tage det bort om Foraaret. Udsigten til Ulbenhøst er, saavidt jeg veed, kun ubetydelig.

Langesø Skovridergaard d. 28de April 1872.

Carl Bloch.

Fra det nordlige Jylland.

Den nu forløbne Vinter har været meget gunstig for Skovningsarbejdernes Gang, indtil disse aldeles bleve standsede i den sidste Halvdel af Marts Maaned, for en Tid af 3 Uger, ved

det ualmindelig stærke Snefald. Skoveffekternes Transport vanskeliggjordes efter den første Frost i November ved de stærkt opblødte Veje; da disse betydelig aftørrede i Februar og først i Marts, kom Transporten igjen godt i Gang, men det paafølgende Snelag forhindrede yderligere Færdsel i Skoven indtil midt i April Maaned. Som en Følge heraf henstaaer den største Del af det opskovede Brænde endnu i Skoven.

Brændepriiserne have været gode, ihvorvel ikke bedre end i forrige Sommer. Godt Kløvebrænde blev betalt med 7 Rd. 4 $\frac{1}{2}$, Knudebrænde og Fagotter 5 Rd. 3 $\frac{1}{2}$ pr. Favn, og Gavnstræklobser 24 β pr. Rbd.; alt frit lodset paa Jernbanen. Det saakaldte Pindebrænde, der afhentes af Kjøberne, hvor det forefindes i Skoven, kostede gjennemsnitlig 2 Rd. 2 $\frac{1}{2}$, og Træer paa Roden 7 Rd. 4 $\frac{1}{2}$ pr. Favn.

De forberedende Kulturarbejder tilendbragtes for det meste inden Vinterens Begyndelse i November. De unge Kulturer have heldig overstaaet Vinteren, Snedækket har gavnet disse, og det indtraadte gunstige Foraarsvejr giver grundet Haab om en frodig Væxt af Planterne i den tilstundende Sommer.

Musene have, saavidt endnu kan skjønnes, ingen Skade anrettet paa Bøgeræxten, hvilket iøvrigt først rigtig kan sees, naar Skoven er udspunget. Bildtet har, som sædvanlig hver Vinter, afbidt Toppen af unge Naaletræplanter, navnlig af Rødgran og østerrigsk Fyr. Plantestolernes Skade er bleven afværget ved at Bedene i god Tid i Efteraaret tilbækkedes med Gran og Enebærriis. Skothyerier høre her paa Distriktet til Sjælbenhederne, og i denne Vinter ere ingen foresaldne.

Der er Udfigt til, at der maaste kan blive nogen Bøgeolden og en Del Granfrø.

Mosskov den 29de April 1872.

Hansen.

Fra det østlige Jylland.

Vejrtilstanden har i det Hele taget været gunstig saavel i Efteraaret som i Vinter, indtil det stærke Snevejr begyndte den 19de Marts, som har gjort en betydelig Standsning for alle Skovarbejder, der endnu i dette Øjeblik vedvare, da alt er i høj Grad opblødt.

Med Undtagelse af Sneen den 19de Marts og de nærmest derpaa følgende Dage, som paa flere Steder har foraarsaget betydelig Skade, især paa Gran og Fyr, navnlig i Udkanten og

paa Bassekrænter, have de unge Kulturer i det Hele taget meget heldig overstaaet Vinteren, og den ældre Skov har i en ganske usædvanlig ringe Grad lidt Skade af Storm og Uvejr.

Medens Musene i forrige Vinter gjorde megen Skade paa den unge Bøgestand og Afteplantninger, især paa de Steder, hvor Bunden var stærkt tilgroet med Rælber, Hindebær, Græs og andet Ukrud, er jeg i denne Vinter sluppen meget heldig, hvortil Grunden fornemmelig maa søges i den milde Vinter og saa godt som ingen Sne, førend for kort Tid siden, da den smeltede hurtigt, men dernæst troer jeg ogsaa, at det har hjulpet, at jeg i Efteraaret lod Jordbunden omgrave i et Spademaal's Dybde og Ukrudet borttrydde næsten overalt, hvor Musene især havde huseret forrige Vinter, for at forstyrre dem. Jeg har haft den Tilfredsstillelse, at jeg paa de omtalte Steder ikke har sporet iaar den ringeste Skade af Musene, og jeg har derved til Dato reddet Resten af Bestanden, medens ifjor Ødelæggelsen var saa stor, at over $\frac{1}{2}$ Del gik ud.

Den milde Vinter har bevirket, at Bildtet kun har anrettet ubetydelig Skade. De unge Topstod af Granplantninger have lidt noget, mest af Harebid, saavidt jeg kan skjønne, medens derimod Naavildtet i Vinter ikke har gjort synderlig Fortræd hos mig.

Rugaard d. 8de April 1872.

F. Mourier-Petersen.

Midtjylland.

Den ferløbne Vinter, der har været overordentlig mild med meget Nedslag, kan næppe betragtes som gunstig, undtagen med Hensyn til Skovningsarbejdernes Fremgang, da Transporten af Skoveffekterne har været overordentlig besværlig; ejheller for Kulturarbejderne kan den siges at have været gunstig, da den Smule Frost, vi have haft, indtraf temmelig tidlig, ligesom ogsaa Efteraaret i det Hele taget var temmelig barsk. At Opvæksten har lidt en Del ved Transporten, der gjennemgaaende er udført under temmelig ugunstige Forhold, er en Selvfølge. Kulturerne have overstaaet Vinteren meget godt, selv Plantninger af 2 Aars Rødgran, der ere foretagne paa meget fritliggende Terrain, dels i Foraaret 1871, dels i afvigte Efteraar, have holdt sig upaaflageligt; derimod har det betydelige Snefald, vi havde mod Slutningen af Marts, i høj Grad skadet vore Beplantninger af abies alba i en Alder af indtil 20 Aar.

Med Hensyn til Affætningen og Priserne er den afvigte Vinter en af de gunstigste, vi i mange Aar have havt; hos os, hvor Brændbehandelen er delt paa mangfoldige Mellemhænder, idet næsten enhver Bonde bliver Brændhandler i den Forstand, at han, for at tilfredsstille sine egne Fornødenheder af Træ, kjøber saa meget, at han ved at sælge det Bedre mener at faa sit eget Forbrug billigere, ere Priserne efter min Formening i høj Grad afhængige af Høstens Udfald, idet et godt Aar giver forøget Liv i Handelen. Vore Auktionspriser paa opstøvet Træ have været ikke saa lidt højere end de foregaaende Aar, idet vi f. Ex. for Bøgefagotter i enkelte Stove have naaet en Gjennemsnitsauktionspris af lidt over 8 Rd., hvilket gjør omtrent 9 Rd. for Kjøberne, men i det Hele taget er det dog mere Priserne paa det paa Rod solgte Træ, der have været stigende. Ogsaa vort Naaletrætømmer har i Aar været usædvanlig meget efterspurgt og det til ikke saa lidt forøgede Priser; vi have endog for de mindre Tømmerfortimenter, 5—6", naaet en Gjennemsnitsauktionspris af 30 β pr. Rbd. for 12 Alen Tømmer, medens den billigste Pris paa samme Auktion for 5—6 Alen Tømmer var 17 β . Til vore forøgede Priser har vel imidlertid den Omstændighed, at den udenlandske Trælast er steget betydelig, bidraget mere end en forøget Tiltro til indenlandske Naaletræeffekter. Slingede Lægter have vi for en stor Del ophørt med at byde tilfals, da Prisen paa denne Vare er blevet mere og mere trykket; derimod have vi i Aar for Rundstænger, tjenlige til Lægter, naaet en Pris, der var fuldt saa høj som den vi tidligere næppe naaede for slingede Lægter. Vore skaarne Grantagspaan vinde mere og mere Tiltro og efterspørges fra Provinsens fjerneste Egne.

Hverken Muse- eller Bildtskade er i Vinter blevet bemærket i nogen isjnefaldende Grad; kun Harerne have været slemme mod den unge Bøgeværst; derimod have vi i den sidste Maanedes Tid gjort den bedrøvelige Erfaring, at vore ældre Granbevøninger hjem søges af forskjellige Hylesinus-Arter ligesom ogsaa af *Zyloterus lineatus*. Flyvningen og Parringen er allerede nu for en stor Del tilendebragt, og vi have hyppig fundet 2 og 2 sammen. Tilstedeværelsen af dette Insekt gjør det desværre nødvendigt at forkulle Træet, da det, om det end ikke optræder som absolut dræbende, dog bliver i høj Grad farligt derved, at det, naar det findes i større Mængde, gjør Træet usælgeligt og uanvendeligt til Gavnbrug, ligesom jeg ogsaa antager, at dets Angreb kan virke forberedende for de absolut dræbende Hylesinus-Arter.

Kraghslund d. 1ste Maj 1872.

B. Dahlstrøm.

Det sydlige Jylland.

(For Sommerhalvaaret 1871.)

. Af Kultureer har jeg havt Lejlighed til at iagttage baade Plantninger og Rødgranbesaaninger i Huller; begge Maader have havt et meget tilfredsstillende Udfald, og Efterbedringerne ville blive højest ubetydelige, hvor Nattefrosten ikke er faldet for haardt paa, hvilket jo rigtignok har været Tilfældet i enkelte Lavninger og Dalstrøg. Besaaningerne med den rosenste Maskine have ogsaa iaar viist forstjelligt Resultat paa de forskjellige Steder, hvor den er anvendt. Jaar som ifjor har Arbejdet med den viist sig bedst paa Stilde Plantages Hedeareal, hvor henved 20 Tdr. Land med kort Lyng og fast sandmuldet Overfløve i Slutningen af April blev besaaet med Rødgran.

Jeg har her paa Randbøl Distrikt ifjor Vinter ladet foretage Kulgravning i større Maalestok efter Hannoveransk Mønster i Bølter paa 4 Alens Bredde og med 3 Alens Mellemrum. Her er der i Foraaret plantet Rødgran, østerrigsk og almindelig Fyr, samt udsaaet Frø af sidstnævnte Træart. Jorden her er i høj Grad stenet og gruset, hist og her ahlholdig, og har derfor været vanskelig at bearbejde; det maa i Betragtning heraf kaldes billigt, naar jeg desuagtet har saaet Gravningen udført for højest $4\frac{1}{2}$ β pr. □ Favn i 18" Dybde. Bekostningen bliver rigtignok herefter blot for Jordarbejdet 41° Rd. pr. Td. Land, naar det skal udføres alene med Spaden, men heldigvis er der Udsigt til, at de hannoveranske Keolplove til Foraaret ville blive bragte i Anvendelse paa flere af de sydste Hedearealer, idet Hedeselskabet og Andre have anskaffet sig flere saadanne Plove, saa at Bekostningen ved sige Arealers Dybbearbejdning forhaabentlig vil kunne bringes ned til 10 à 12 Rd. pr. Td. Land. Frøaaret 1869 har paa flere Steder her paa Distriktet bragt en saa rigelig Opvæxt af Rødgran, at det vilde være urigtigt ikke at tage Hensyn til den, hvor der er Grund til at lade den afløse den ældre Bevoring, som man derfor er betænkt paa itide at give den fornødne Udsædding. Af Forsøg med andre nye Kulturmetoder end den ovennævnte Keolgravning kan jeg kun nævne Anvendelsen af Plantepinden ved Udplantning af 2-aarige Bøgeplanter i det Fri, en Maade jeg, opnuutret ved Overfører Dahlstrøms Exempel, jvfr. Tidsskriftets Stovbrugsberetning 4de Bind 7de Hefte, i dette Efteraar har anvendt. Jeg har god Tro til denne Fremgangsmaade, naar den anvendes med Skjønsomhed. En stærkt græsunden Overflade maa man dog nok vogte sig for, hvorimod jeg ikke vilde have Betænelighed ved at bruge den paa Strækninger, hvor f. Ex. Hindbær o. lgn. danner

Overtækket. Jeg kommer i det Hele taget stedse mere til den Overbevisning, at Græsset er en af de største Hindringer for vore Kulturers Trinsel, og at man i Almindelighed har sin Opmærksomhed for lidt henvendt paa Tilintetgjørelsen i Kulturernes første Aar af dette besværlige Ukrud, som Kreaturgræsning dog kun højt ufuldkomment formaaer at holde indenfor passende Grænser.

Angaaende Indførselen af fremmede Træarter skal jeg denne Gang kun meddele, at der her paa Distriktet paa Finansministeriets Foranledning er anlagt en Planteskole, hvori 24 forskjellige mere og mindre bekendte Træsorter i sidste Foraar ere udsaaede. De fleste af dem ere komne op, nogle endog saa meget rigeligt, deriblandt især Robinia pseudoacacia og Ailanthus gland.: Men netop disse to Træsorter have mindst kunnet taale Nattefrosten, der indtraadte saa uformodet den 18de — 19de Septbr. med 2 à 3 Graders Kulde.

Udenborren er det af Forstinsjekterne, der iaar har gjort sig mest bemærket her paa Egnen. Den kom med Sommerkvarmen den 21de—22de Maj i overordentlig stor Mængde og fortærede med sædvanlig Graadighed alt hvad her foresandtes af dens Yndlingsføde. Af Naaletræer foretrakker den Hvidgrænen for alle andre Sorter, imedens den af Løvtræerne sidst eller maasse slet ikke søger Linden.

En lille Snudebille, Chneorrhinus obesus, har i den Grad hjemført den af de fremmede Naaletræsorter, hvortil man vist med god Grund har nærret størst Forventning, nemlig abies pichta, at den næppe har leveret 300 Stkr. Insektet er omtrent 1^{1/2} lang, langsomt i sine Bevægelser, og forholder sig aldeles roligt, saasnart det mærker Uraad; naar hertil kommer, at det har fuldstændig Jordsfarve, vil man indse, at det let unddrager sig Ens Opmærksomhed. Det varede derfor ogsaa længe, inden jeg opdagede den rette Aarsag til, at Planterne, der myldrede op af Jorden, ligesaa hurtigt forsvandt igjen, idet Bladene fortæredes, og Plantestilkene overgnavedes massevis, og da jeg endelig lærte Ondet at kjende, og jeg ved daglig at efterstræbe Dhret havde gjort det uskadeligt, havde jeg kun $\frac{1}{10}$, og vel næppe det, tilbage af de opkomne Planter. — Da ingen andre Planter i hele Planteskolen ere blevne angrebne af dette Insekt, maa jeg antage, at det er en for Træarten ejendommelig balsamist Duft, som Planten saavel som især Frøet i høj Grad besidder, der har tiltrukket det. Jeg haaber i de næste Skovbrugsberetninger at se Udtalelser fra d'Err. Skovridere, som have med lignende Planteskoler at gjøre, om de skulde have havt lignende Uheld som de af mig ovenanførte.

Gjøddinggaard den 30te September 1871.

(For Vinterhalvaaret 1871—72).

Vinteren 1871/72 har været sjelden gunstig for Skovningsarbejdet, idet Sneen kun ganske kort Tid i December og nogle faa Dage i sidste Halvdel af Marts Maaned besværliggjorde eller standsede veds Gang. Underledes har den forholdt sig til Skoveffekternes Transport, der paa mange Steder i lang Tid har maattet standses, da Skovbunden og Skovvejene ingenstunde have været frosne, og disse sidste derfor tilsidst bleve saa opfjorte, at det næsten blev umuligt at komme frem. Det er ikke godt at sige, om Vejrligets Bestaaffenhed udøver nogen Indflydelse paa Effekternes Salg — thi er Efterspørgslen tilstede, saa opnaaes gode Priser, ihordan Vejrli og Føre stiller sig, men en Kjendsgjerning er det, at Priserne paa alle Slags Effekter iaar have været højere end i de sidste 3 à 4 Aar. — 12 à 16 Rdl. pr. Faan af Bøgegavntræ og 7—10 Rdl. for Brændeved paa Roden har saaledes ikke været nogen ualmindelig Pris. Lignende Stigning har der ogsaa været i Prisen paa Naaletræ, der selv paa Egne, hvor dette ellers har været saa godt som usælgeligt, f. Ex. ved Rosenvold, iaar er blevet meget godt betalt. Paa Randbøl Distrikt, hvor Priserne altid pleje at være gode, har der ogsaa i Vinter viist sig nogen Stigning. Der er saaledes opnaaet 2 à 3 St. mere pr. Kubiffod for Tømmeret, og 8 St. mere pr. Bunte Udhugst end sædvanlig. For Naaletræstømmerets Vedkommende er denne Prisforhøjelse forklarlig ved den formindste Tilførsel fra Sverrig og Norge, hvor den milde Vinter har gjort Tømmerudførslen til sædvanlig Tid umulig. Grunden til den forøgede Efterspørgsel efter Udhugstbunker og mindre værdifulde Skovprodukter veed jeg ikke at angive.

Kulturarbejderne have ikke lidt nogen væsentlig Standsning af Vejrliget, hvilket er af lige stor Betydning for Forstmanden og for den Klasse af Befolkningen, han skal bruge til Jordens Bearbejdning. Arbejderne faa nemlig Lejlighed til Bessjæftigelse paa en Aarstid, da det ellers lettest skorter paa Arbejdsfortjeneste, og for Forstmanden tilbyder Arbejdskraften sig lettere om Vinteren end om Sommeren, da Landbruget næsten overalt tager den i Beslag. Hullegravning, Neolgravning, Grøstefastning og Hegnsopførelse er derfor iaar fremmet mere end almindelig. Med Undtagelse af at de unge Gran-Kulturer ere bleve ualmindelig gule, Noget, der forhaabentlig vil forsvinde igjen ved det gunstige Foraar, vi have havt, kunne de ikke siges at have lidt nogen Overlast af Vintervejrliget, der ejheller har udøvet nogen skadelig Indflydelse paa den

ældre Skov. — I Planteskolerne have Planterne af alle Slags holdt sig udmærket godt i Vinter; men hvad der ifjor af de kjælnere Sorter fik Skade af den tidlige Nattefrost i September Maaned, synes ikke at ville komme tillive. Saaledes er i den Planteskole for udenlandske Træsarter, som er anlagt her paa Distriktet, og som jeg sidst omtalte i min Halvaarsberetning, *Ailanthus glandulosa*, aldeles bortfrosset, og det samme er Tilfældet med *Maclura aurantiaca*, *Gleditschia triachanthos* og *Robinia pseudoacacia*. Af de to sidstnævnte Sorter skyde dog enkelte Planter paany, og Frø deraf, som ikke er spiret ifjor, er kommen iaar, men i Hovedsagen er Avlen af disse fire Træsarter ganske mislykket. — Som et glædeligt Bidnesbyrd om den tiltagende Sands for Træplantning skal jeg anføre, at Efterspørgslen efter Planter aldrig har været saa stor som iaar, og langt større end at Planteforraadene have kunnet tilfredsstille den, og det naa tet Planteskolerne i Aalhytte og Hovborg iaar have leveret betydelige Kvantiteter. — Af Mus og Bilde har man her paa Distriktet ingen Fortrød; vor værste Fjende er Snudebillerne, der graadigen ansalbe alle Kulturer i Nærheden af de ældre Bevoringer af Gran og Fyr. For i det Hele taget at modarbejde Udbredelsen af de skadelige Insekter, har jeg ladet ophænge Stærklasser i Skoven, og har den Tilfredsstillelse, at de næsten alle ere tagne i Brug.

Til Oldenhøst er der aldeles ingen Udsigt, hvorimod det synes, at Rødgranen vil komme til at bære noget Frø.

Gjøddinggaard den 9de Juni 1872.

Fr. Bang.